

V. Sprogis

STARPTAUTISKĀ
VALODA

I D O

Īsas lekcijas pašmācībai

1966
Sīkuldā

Katrai tautai sava valoda
un
viena kopēja visai pasaulei !

Starptautiskā valoda T d o

Ievads

T d o ir zinātniski veidota valoda, ko reizēm sauc arī par Vefora- esperanto. No dažiem mākslīgo valodu projektiem agrāk, Esperanto bija jau augstākā pakāpē, diezgan laba. To izcīdēja kāds ārsts Polijā Zamenhofs. 1887. g. Tomēr, viena, kaut arī godra cilvēka radīta, tā satur daudz valodnieciskas kļūdas.

Tieši pamata tad vēl strādāja zinātnieku kolektīvs. Tie bija slaveni, geniāli cilvēki, valodnieki, filosofi, kā kas. piem. Futira, Ostvalds, Hefrens un o. Rezultātā radās varizē 1907. g. T d o valoda. Tā ir loģiskāka, lab- skanīgāka, izkoptāka. Tā var sacensties ar visdaļākām valodām.

Tā valodas gramatika ir vienkla, daļa vārdu pazīstami jau kā internacionāli. Visi vārdi veidoti no dabīgo valodu saknēs ne mākslīgi. Tie ietilpst gan angļu, vācu, franču, spāņu un krievu, gan arī pat it kā latviski skanēši vārdi.

Apūstot šo valodu zināsiet vairāk svešvārdus, būs vieglāk ievācīties arī citas valodas. Parakototies radīsiet draucus pasaulē. Ceļojot daudzās zemēs varēsiet saprasties.

Starptautiskā valoda I d o

Internaciona linguo I d o

10 lekcijas pašmācībai

9

1. lekcija

Alfabets

Latīņu burti izrunājami tāpat kā latviešu, izņemot sekojošos :

J, j	jālasa	kā	ž	-	jurnalo	(	žurnalo	)
Sh, sh	"	"	š	-	mashino	(	mašino	)
Ch, ch	"	"	č	-	chambro	(	čambro	), istaba
Y, y	"	"	j	-	yuna	(	juna	) - jauns
X, x	"	"	iks	-	exameno	(	eksameno	)
Q, qu	"	"	kv	-	quadrato	(	kvadrato	)

Lietas vārds

Tam Ido valodā ir tikai viena galotne
vienskaitlī - o un daudzskaitlā - i

homo - cilvēks / homi - cilvēki

amiko - draugs / amiki - draugi

libro - grāmata / libri - grāmatas

vorto - vārds / vorti - vārdi

Lietvārdu locīšana

Nom.	patro - tēvs	patri - tēvi
Ģen.	di patro - tēva	di patri - tēvu
dat.	ad patro - tēvam	ad patri - tēviem
akuz.	patron - tēvu	patrin - tēvus
lokat.	en patro - tēvā	en patri - tēvos

Ar dažādiem piedēkļiem lietas vārds iegūst

dažādu nozīmi :

- amiko - draugs, amik-et-o draudzīgs
- libr-et-o - grāmatīpa
- amik-eg-o - liels draugs, ļoti liels
- libr-eg-o - liela grāmata
- amik-ach-o - draugelis, slikts draugs
- libr-ach-o - grāmatele

Īpašības vārds

Tikai viena, nemainīga galotne : a

- bona - labs, laba, labas, labi utt
- mala - slikts, bela - skaists, kara - mīļš
- klara - skaidrs

Nenoteicamā izteiksmē vienmēr galotne a,

bet noteicamo izt. izsaka ar vārdu "la" :

- Bona amiko - labs draugs. La bona amiko - labais draugs.
- Kara matro - mīļa māte. La kara matro - mīļā māte.

Starptautiskā valoda I d o

2. lekcija

Darbības vārds

Nenoteiktā galotne ir	-ar	parolar - runāt
Taradnes	" "	-as parolas - runā
Paģātnes	" "	-is parolis - runāja
Mākotnes	" "	-os parolos - runās
Molīguma	" "	-us parolus - runātu
Pavēles	" "	-ez parolez - runā !

Visām personām tās paliek nemainīgas :

- Me lektas - es lasu Me lektos - es lasīšu
- Tu lektas - tu lasi Tu lektos - tu lasīsi
- Vi lektas - jūs lasat etz.

Iemācieties dažus darbības vārdus :

vivar - dzīvot	skribar - lasīt rakstīt
lektar - lasīt	pensar - domāt
irar - iet	manjar - ēst
lernar - mācīties	dormar - gulēt

Personiskie vietniekvārdi

Me - es	Mi - mēs
tu - tu	vi - jūs
ilu - viņš	ili - viņi
elu - viņa	eli - viņas
lu - viņš, vai viņa	li - viņi, viņas
olu - viņš (neiz., lieta)	oli - tie, viņi (priekšm)

vārdiņš "vi" ir tikai daudzskaitlim. Ja grib teikt cienījamā formā "Jūs", tad saka "vu". Raksta "vu", bez liekā burtu. Arī vārdiņu "tu" nav jāraksta ar lielo burtu.

Šos vārdus loka sekojoši :

Mea - mans	nia - mūsu
tua - tavs	via - jūsu
ilua - viņa	ilia viņu (vīr.)
elua - viņas	elia - viņu (siev)
vua - Jūsu	

Apstākļu vārdam

ir tikai viena galotne - e :

bone - labi	diligente - čakli
male - slikti	indolente - slinki
bele - skaisti	ecelante - teicami, lieliski
gracioze - graciozi	lede - nejauki

Skaitļu vārdi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
un	du	tri	quar	kin	sis	sep	ok	non	dek
100 cent	1000 - mil	1000000 - miliona							
nulle - zero	11 - dek-un	12 - dek-du							
20 - du-dek	30 - tri-dek	21 - dudek e un							

Daži vārdiņi :

yes - jā	ne esas - nav
no - nē	suno - saule
ne - ne (noliedz)	luno - gaisma
esas - ir	luno - mēness

3. lekcija

Akcenti

Ido valodā ir uz priekšpēdējā balsiena :
 promenado - pastaigāšanās; homaro - cilvēce
Izpēmumi ir vārdiem ar galotnēm -io, -uo, -ia. Piem.: geografio, astronomio, linguo, šeit nav jauzsvēr "i" un "u". Tāpat arī vārdos latvia, francia, anglia nav jauzsvēr priekšpēdējais "i", bet jārunā dabīgi.

vēl izpēmums darbības vārdam - uzsvārs uz pēdējo balsienu nenoteicamā izteiksmē. Piem.:

promenār - pastaigāties	dansar - deļot
kalkular - rēķināt	vokar - saukt
kantar - dziedāt	kontar - skaitīt

Saikli un satiksmes vārdi

e, ed - un	tre - ļoti	ja - jau (ža)
ma - bet	nun - tagad	nur - tikai
ka, kad - vai	ante - pirms	lore - tad
o, od - jeb	anke - arī	kande - kad
de - no	ankore - vēl	sur - uz
pri - paš	ube - kur	sub - zem
pro - dēļ	ibe - tur	do - tā tad
por - priekš	hike - šeit	nam - jo
kun - ar	ek - iz, no	ke - ka
sen - bez	tamen - tomēr	se - ja,

Salīdzinošās pakāpes

Ido valodā izsaka ar pazīstamiem svešvārdiem :

plu - vairāk, maxim - visvairāk

min - mazāk minim - vismazāk

Piemēri :

Ta tablo esas plu granda - tas galds ir lielāks.

Ca urbo esas plu mikra - šī pilsēta ir mazāka.

Elu esas la maxim bela - viņa ir visskaistākā.

Ilu esas la minim kulpoza - viņš ir vismazāk
vainīgais

Norādāmie vietniekvārdi

Ica (jeb ca) - šis, šī

Ita, jeb var teikt tikai ta - tas, tā

Piemēram :

Ica libro ne esas tam bela kam ita

Šī grāmata nav tik skaista kā tā.

vīriešu un sievietes dzimta

Ido valodā ir tikai dzīvai dabai, ne priekšme-
tiem. To izsaka ar piedēkļiem -ul- un -in- .

Piem : homo - cilvēks, homulo - vīrietis, ho-
mino - sieviete. Puero - bērns, puerulo - zēns,
puerino - meitene. Kato - kaķis, katulo - run-
cis, katino - kaķe.

Daži vārdiņi :

skolo - skola lando - zeme (apgabals)

skolano - skolnieks stato - valsts

docisto - skolotāja tero - zeme

4. lekcijaPācīsimies teikumus sarunai :

Bon matina, me dicas, kara гости !
Labrit, es saku, mīlie viesi !

Bon jorno, kara amiki !
Labdien, mīlie draugi !

Bon vespero, mea amikino !
Labvakar, mana draudzene !

Me tre joyas vidar te, e la ceteri.

Es ļoti priecājos redzēt tevi un pārējos.

Quale tu standas ? Quale vu dormis ?
Kā tev klājas ? Kā Jūs gulējāt ?

Danko, me sempre dormas bone !
Paldies, es vienmēr guļu labi.

Ka vu ja lektis la nova jurnali, gazeti ?
Vai Jūs jau lasījāt jaunus laikrakstus ?

Yes, me lektis e tre joyis pri novaji.
Jā, es lasīju un ļoti priecājos par jaunumiem.

Ma la maxim granda novajo esas altra.
Bet vislielākais jaunums ir cits.

Pri to me nulo savas.
Par to es neko nezina.

Omni devas lernar la linguo Ido !
Visiem vaļaga mācīties valodu Ido !

Pri ica avizo joyes la tota mondo !

Par šo ziņu priecāsies visa pasaule !

Ka vu ja kelke savas ica linguo ?
Vai Jūs jau arusku protat šo valodu ?

On dicas, ke tu esas mlada.
Saka, ka tu esi slims.

On ne komprenas ica penso
Mesaprot šo domu.

vēl Ido valodā savādāk nekā latviski

lieto

atgriezenisko vietniekvārdu

su - sevi. To lieto tikai trešā personā -

il; el, ol, ili, eli, li lavas su - viņš, viņa,
viņi, viņas mazrājās.

visas citas personas prasa savus paša vietniek-
vārdus : Saka : Me lavas me, me kushas me -

es mazrāju sevi (mani), es apcuļos.

Līdzīgi citas personas : Tu lavas tu - tu maz-
rājies, ni vestizas ni - mēs rērbjamies.

Un arī : me lavas tu - es mazrāju tevi.

Šis nu būtu tās lielākās "grūtības".

Kā redzams, tās tik grūtas nav. Jau gandrīz
puse Ido gramatikas ir izņemta !

Learn, amiki e kamaradi fervoroze ica linguo !
Mācaties, draugi un biedri, diezīgi šo valodu!

Ido divenos komuna linguo en omna kontinenti.
Ido kļūs kopēja valoda visos kontinentos.

En Europa, Afrika, Azia, Amerika, Australia
Eiropā, Āfrikā, Āzijā, Amerikā, Australijā

Vivez Ido ! Difuzes Ido !

Lai dzīvo Ido ! Izplatiet Ido !

6. lekcija

Divdabji

Aktīvie - galotnes tikai šādas :

tagadne -nt- parolanto - runātājs (patreiz)

pagātne -int- parolinto - kas runāja

nākotne -ont- parolonto - tas, kas runās

dormanto - guļošs Me esas dormanto

Tu esas dorminto - tu esi gulējušais

Il esas dormonto - viņš ir tas, kas būs guļošs.

Līdzīgi loka visas personas un visus vārdus.

Pasīvie : galotnes tikai šādas :

tagadne -at- amata - mīlēts (patreiz)

pagātne -it- amita - mīlēts (agrāk)

nākotne -ot- amota - mīlēts (nākotnē)

Latviski to izsaka ar "tiku", jeb "tikšu"
mīlēts. Ido valodas lōģiku, mazliet padomājot,
izprot viegli katrs skolnieks.

Ievērojiet aktīvos un pasīvos divdabjus !
Nejauciet viņus ! Lūk piemērs :

Letro esas skribita, ma me esas skribinto.
Vēstule ir rakstita, bet es esmu rakstītājs.

Fatigita - noguris. Fatiganta - nogurdinošs

Ni ja longe esas vizitanta vi.
Mēs jau ilgi taisamies jūs apciemot .

Enfin vi esas vizitata - Beidzot jūs esat
apciemoti.

Jautājamie un nenoteiktie vietnieku vārdi

qua - kurš, kura   qui - kuri, kuras
 quo - ko, kas
 quala - kāds (pēc īpašības)   Tala - tāds
 quanta - cik daudz   tanta - tik daudz
 multa - daudz   kelka - drusku, daži
 poka - mazliet, nedaudz
 singla - katrs, ikviens
 omni - visi, omno - viss
 nulo - nekas, nulu - neviens
 altro - cits (kaut kas), altru - cits (cilvēks)
 ula - kāds, viens, nezināms
 irga - kaut kurš, kaut kāds
 sama - tas pats   ipsa - pats, pati

Piemēri :

Qua de la libri esas tua ?
 Kura no grāmatām ir tava ?

Qui esas tua amiki ? Iti od ici ?
 Kuri ir tavi draugi ? Tie vai šie ?

Quo ? Parolez plu klare !
 Ko ? Runā skaidrāk !

Quala esas tua pronunco ?
 Kāda ir tava izruna ?

Tale parolas omni, qui nur lernas.
 Tā runā visi, kuri tikai mācas.

Ni singlu bone parolos.
 Mēs katrs labi runāsim.

7. lekcija

vēl par darbības vārdu

Vārdiņus "ir" un "nav" loka ar darbības vārda galotnēm :

ir - esas	nav - ne esas
bija - esis	nebija - ne esis
būs - esos	nebūs - nen esos
būtu esus	nebūtu - ne esus
lai ir - esez	lai nav - ne esez
esi - esez	neesi - ne esez

Ido valodā vēl šādas īpašības:

"Esas" var savienot ar darbības vārdu vai lietas vārdu, izsaot, kas tiek darīts.

Pano - maize, manjar - ēst
 Pano manjesas - maize tiek ēsta

Aquo - ūdens, drinkar - dzert
 aquo drinkesas - ūdens tiek dzerts

nomo - vārds, nomesas - nosaucas

estimar - cienīt, me estimesas - es tieku cienī

Me finas laboro - es beidzu darbu
 la laboro finesas - darbs tiek beigts.

Vēl darbības vārdu var veidot ar galotni

"-ab-", ierūstot nobeigto laiku izteiksmi.

Piem. : me lernis - es mācījos
 me lernabis - es esmu mācījies
 me lernabus - es būtu mācījies

Pleklājības vārdiņi

Saluto - sveiciens
 Me salutas vu kordiale - es sveicinu Jūs sirsnīgi.
 Me dankas vu - es saku paldies Jums
 Me gratitudas - es pateicos
 Me gratulas - es vēlu laimes, gratulēju
 Pardonez - piedodiet
 Voluntez - lūdzu, esiet tik laipni
 Kun gratitudo - ar pateicību.
 Sincere - vaļsirdīgi, sirsnīgi
 Prego - lūcums, me pregas - es lūdzu.
 Dezirar - vēlēt, vēlēties
 Amikale - draudzīgi, kamaradale - biedriski
 Samideano - idejas biedrs (sam-ide-an-o = sama- tas pats, ideo - ideja, -ano - piedēklis, kas izsaka piederību.
 Atencar - cīnīties vērību, ievērot; atencez ! uzmaniet!
 Askoltar - uzklausiēties
 Bonvolar - vēlēt labu
 Informar - paziņot (kādam ko)
 Jubilear - godāt ar jubilejas svinēšanu.
 Kompatar - ciest ar..., līdzjust.
 Komplimentar - uzslavēt, komplimentus teikt
 Simpatiar - simpatizēt.
 Ovacionar - atklāti, jūsmīgi cordināt

Izsaucamie vārdiņi

Ho - ak, vai, ai	hola - holla
He - ei, hē	nu - nu
Hu - uja	ve - vai
Hura - urrā !	fi - fui
atencez - uzmaniet	sinistre - pa kreisi
baltez - pieturiet	dextre - pa labi
burajo - āušā	yen - lāk, rau, re
brave - slaveni	vekez - mosties
ecelante - teicami	levez - celies
shamo - kauns	parolez - runā
laudinda - slavējams	irez - ej
ne emocez - neuztraucies	kurez - skrej
hastez - steidzies	respondez - atbildi
helpez - palīdziet	askoltez - klausies
vartez - pagaidi, gaidi	komencez - sāc
ba - ko niekus, blēpas	finez - beidz
abase - nost, nost ar	adio - ardievas
adavan - uz priekšu	for - prom, ārā
bis - vēlreiz	do - tā tad
bone - labi	fairo - uguns, deg !
bon matino - labrīt	gardez vu - sargaties
bon jorno e labdien	ne importas - nekas nesvarīgi
bon vespero - labvakar	marchez - maršē
bon nokto - labu nakti	

8. lekcija

Prefiksi un sufiksi

Priedekļi un piedekļi

Tos Ido valodā lieto daudz, visus šeit neapskatīsim. Lielākā daļa no tiem arī latviešiem ir pazīstami no svešvārdiem.

Piemēram, ar gluži tādu pat nozīmi :

- soci-ala - sociāls
- komun-ala - komunāls
- antimorala - antimorāls
- des-infektar - sezinficēt
- ex-direktisto - eksdirektors
- nerv-oza - nervozs
- komerc-anto - komersants
- elektrizar - elektrizēt
- luter-ano - luterānis

Priedekļus un piedekļus lieto dažādos un daudzos gadījumos, kur loģiski vārdu atvasināšana to pieļauj. Piemēram :

- homo - cilvēks, hom-ala - cilvēcis
- ordino - kārtība, desordino - nekārtība
- urbo - pilsēta, urbano - pilsētnieks

Ido valodā viss ir loģiski nopamatots.

Drusku iedziļinoties, viss kļūst ļoti skaidrs un viegls.

Sekojošā piemērā redzēsīm vēl citus priedekļus un piedekļus un kā vārdu atvasina:

vid- redz- (vārda sakne)

vidar redzēt (vid-ar)

vid-ad-o redzēšana

vid-aj-o skats (redzes lauks)

vid-ant-o skatītājs

vid-eb1-a redzams

vid-eb1-es-o redzamība

ne-vid-eb1-es-o neredzamība

vid-esk-ar ieraudzīt

vid-ey-o skatīšanās vieta

vid-ind-a redzēt vērts

vid-end-a noteikti jāredz

vid-it-a redzēts

vid-punto- redzes punkts

vid-em-a redzīgs, acīgs

vid-et-ar drusku pamanīt

mi-vid-eb1-a pusredzams

pre- videbla paredzams

pre- videbl-es-o paredzamība

ri-vidar atkal redzēt

Iamēģiniet līdzīgi atvasināt citus vārdus, piem.. lernar - mācīties,

lektar - lasīt

laborar - strādāt

9. lekcija

Quale skribar letro ?

Kā rakstīt vēstuli ?

Estimata stranjēta amiko !
Cienījamais svešais draugs !

Me trovis vua adreso en Ido-revuo e me
volas kunu vu korespondar.

Es atradu Jūsu adresi Ido žurnālā un es
gribu ar Jums sarakstīties.

Me volas recevar postkarti, postmarki, ilus-
trita libri e simple - amikala saluti de om-
na landi.

Es gribu saņemt pastkartes, pastmarkas, ilus-
trētas grāmatas, un vienkārši - draudzīgus
sveicienus no visām zemēm.

Anke vu recevot to de me.

Ari Jūs saņemsiet to no manis

Me esas skolano (studento, oficisto, vendis-
to, klubestro, postisto), ma mea intereso esas pl
plu vasta, kam mea profesiono.

Es esmu skolniekās (students, ierēdnis, pārdevē-
vājs, kluba vadītājs, pastnieks), bet manas
intereses ir plašākas nekā mana profesija.

Mea evo 20 yari (30, 50).

Mans vecums 20 gadi

Me vartos vua balda respondo. Caidišu Jūsu dri-
zu atbildi.

Kun kordiala saluto !
Ar sirsnīgu svaicienu !

Rīga, Latvija, Soviet-Uniono, Europa

Nomo: Prenomo Urbo vilajo Strado
Vārds Triekšvārds Pilsēta Ciems Iela

Mea nova amiko !

Mans jaunais draugs !

Cadie me recevis vua letro.
Šodien es saņēmu Jūsu vēstuli.

Me tre dankas, me tre joyas pri to.
Es ļoti pateicos, es ļoti priecājos pat to.

Bone, ke vu promisaš ofte skribar a me.
Labi, ka Jūs apsolat bieži man rakstīt.

Ca foye me sendas a vu mea fotografuro.
Šoreiz es sūtu Jums manu fotografiju.

Hike vu vidas me en nia nacionala kostumo.
Šeit Jūs redzat mani mūsu nacionālā kostimā.

Voluntez sendar anke a me la vua.
Esiet tik laipni,
(Lūdzu) sūtiet arī man Jūsējo.

Kun bondeziri -
Ar laba vēlējumiem -

Voyajar - ceļot
departar - aizceļot
arivar - ierasties
restar - palikt
livar - atstāt
trovar - atrast
vehar - braukt
irar - iet

adiar - atvadīties
navo - kuģis
treno - vilciens
batelo - laiva
flugaparato - lidmašīna
flugar - lidot
repozar - atpūsties
dorear - atkārtot

10. lekcija

Ar šo lekciju noslēdzas Ido valodas elementārākās gramatikas kurss. Galvenās grūtības gramatikā pārvarētas. Protaks, vēl paliek dažādi sīkāki likumi, bet arī tos viegli iemācīties, pakāpeniski nodarbojoties.

Piemēram :

Pirmkārt pašas valodas stils, kas ir stipri loģisks, arī teikuma uzbūvē.

Otrkārt, vēl ir plašāk jārunā par vietnieku vārdiem, saikļiem, pārejošiem un nepārejošiem darbības vārdiem, apstākļu vārdiem.

Vēl der iemācīties :

- prezento - tagadne
- pasinto - pagātne
- futuro - nākotne
- sustantivo - lietas vārds
- verbo - darbības vārds
- adverbo - apstākļu vārds
- adjektivo - īpašības vārds

jorno - diena

nokto - nakts

matino - rīts

vespero - vakars

lumo - gaisma

tenebro - tumsa

die - diena (nedēļas)

semano - nedēļa

monato - mēnesis

luno - mēness (spīd.)

yaro - rads

kolda - auksts

varma - silts

cadie - šodien

morge - rītu

posmorge - parīt

hiere - vakar

ca yare - šogad

ca semane - šonedēļ

parole - mutiski

skribe - rakstiski

memore - no galvas, atmiņā

sempre - vienmēr

ofte - bieži

quik - tūlīt

olim - reiz

pose - vēlāk

aero - gaiss

cielo - debess

stelo - zvaigzne

nubi - mākoņi

vento - vējš

agro - druva, lauks

foresto - mežs

gardeno - dārzs

domo - māja

matro - māte

patro - tēvs

spozo - laulāts draugs

nam - jo

quankam - lai gan

ecepte - izņemot

tamen - tomēr

preske - gandrīz

altra - cits (pēc īpaš

cetera - pārējais

omna - viss, visi

nula - nekāds

plura - vairāki

tro - par daudz

apene - tikko, knapi

quaze - itkā, kā

sana - vesels

malada - slims

doloro - sāpes

forta - stiprs

febla - vājš

lente - lēnā

papide - ātri

alta - augsts

basa - zems

yuna - jauns

olda - vecs

venar - nākt

kunveno - sanāksme

renkontro - satikšanās

Questioni e respondi

Jautājumi un atbildes

Quon vu dicis ? - Ko Jūs teicāt ?

Quale vu lernas Ido ? - Fā Jūs mācaties Ido ?

Me lernas per letri. - Es mācos caur vēstulēm.

Kun ūa vu korespondas ? - Ar ko Jūs sarakstaties ?

Kun multa nova amiki. - Ar daudz jauniem draugiem.

Li docas Ido a me- viņi māca Ido man .

Fa libri vu ne lektas ? - vai grāmatas Jūs nelasat

Velke, segun posible. - Drusku, pēc iespējas.

Fa vu omno komprenas ? - Vai Jūs visu saprotiet

Yes, per Ido-vortaro . - Jā, caur Ido vārdnīcu.

Ni lektez anekdoto

Iasīsim anekdoti

Me ne savas e ne komprenas, kad esas ~~e ne~~

esas desfortuno, se la voyo transfugas nigra

kato. Quala esas vua opiniono ?

- Me savas e me povas responder : to dependen-

das, quon renkontras la kato - muso od homo.

Por homo esas egala, kad la kato esas nigra,

griza o bunta.

savar - zināt

komprenar - saprast

desfortuno - nelaime

voyo - ceļš

transfugar - pārskriet

nigra - melns

opiniono - uzskats, doma

dependas - atkarājas

renkontrar - satikt

muso - pele

griza - pelēks

bunta - raibs

Yen, kelka latva popul-kansoneti :
Iūk, dažas latviešu tautas dziesmiņas :

Dicez, dicez, lingueto

Teici, teici, valodiņa

Dicez, dicez, lingueto,
quon susuras rivereto,
quon susuras rivereto,
quon kantadas naktigal'.

Ube rivereto fluas,
ibe burjonifas bele.
Ube homi askoltadas,
ibe linguin laudas li.

Kam abelo la mielon,
tale me serchabis linguin.
Me kompozis bela vorti,
kam florēti en kronet'.

Omna flori ipsa floras,
me kroneton de li plektis.
Omna homi askoltadas
mea bela linguet'.

dicez - saki, teic
susuras - čalo, čukst
kantadas - dzied (ilci)
rivereto - upīte
rivero - upe
fluas - plūst
ube - kur, ibe - tur
askoltadas - klausās
burjonifas - pumpuro
bela - skaisti
laudas - slavē

kam - kā
abelo - bite
mielon - medu
serchabis - esmu mek-
tale - tā lējis
florete - puķītes
kroneto - vainadzīpš
dpsa - paši
floras - zied
plektis - pinu
de li - no viņiem

Ej saulīte

Irez suneto

Irez suno, tu a Deo,
donez santa vesperet'.

Ia malica mastri igas
sen suneto laborar.

Nigr serpento mueladas
en la maro sur stoneg'.

Ia malica mastri devos
ta farino manjegar.

donez - dod	serpento - čūska
santa - svēts	nigra - melns
vespereto - vakariņš	mueladas - maļ
malica - slikts	maro - jūra
igas - liek	sur - uz
sen - bez	stono - akmens
laborar - strādāt	stonego - ļoti liels
farino - mājums	akmens
manjar - ēst	devos - vajadzēs
manjegar - rīt, ļoti daudz ēst	

Tri pineti

Trīs priedītes

Tri pineti en foresto, ho, mea ho !

oli omna es gracila, ho, mea, ho !

Unan segis, dua ruptis, ho, mea ho !

Ia triesma shanceladis, ho, mea ho !

Tri juninin havas matro, ho mea ho,
eli omna es beleta, ho mea ho !

Unan prenis, dua venis, ho, mea ho,
la triesma kun ni volis, ho, mea, ho !

foresto - mešs	triesma - trešā
gracila - graciozs	shanceladis - locījās,
unan - vienu	liņojās
segis - zāģēja	yuninin - meitenes, jau-
ruptis - lūza	nietes (akuz.)
prenis - nēma	eli - viņas
beleta - skaistīgē	venis - nāca
(mīlin. f.)	

En fine pluse mikra verso :

Nobeidzot vēl mazs dzejolītis :

Mea kara Baltika maro,
esez anata da la homaro !
Cardez fortege la paco dil mondo,
kontre militi bruisez singl ondo !

homaro - cilvēce	milito - karš
kara - mīļš	paco - miers
maro - jūra	mondo - pasaule
anata - mīlēts, -ta	kontre - pret
cardez - sarcā	bruisez - šalc, trokšņo
fortege - stipri	ondo - vilnis